

Rada
Unii Europejskiej

Bruksela, 22 grudnia 2022 r.
(OR. en)

Międzyinstytucjonalny numer
referencyjny:
2022/0393 (NLE)

15202/22

ENER 631
ENV 1204
COMPET 950
TRANS 740
CONSOM 309
IND 504
ECOFIN 1234
FISC 237

AKTY USTAWODAWCZE I INNE INSTRUMENTY

Dotyczy: ROZPORZĄDZENIE RADY w sprawie ustanowienia mechanizmu korekty
rynku w celu ochrony obywateli Unii i gospodarki przed nadmiernie
wysokimi cenami

ROZPORZĄDZENIE RADY (UE) 2022/...

z dnia ...

**w sprawie ustanowienia mechanizmu korekty rynku w celu ochrony obywateli Unii
i gospodarki przed nadmiernie wysokimi cenami**

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 122 ust. 1,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

uwzględniając opinię Europejskiego Banku Centralnego¹,

¹ Opinia z dnia 2 grudnia 2022 r. (dotychczas nieopublikowana w Dzienniku Urzędowym).

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Niczym niesprowokowana i nieuzasadniona wojna napastnicza Federacji Rosyjskiej (Rosji) przeciwko Ukrainie oraz bezprecedensowe ograniczenie dostaw gazu ziemnego z Rosji do państw członkowskich zagrażają bezpieczeństwu dostaw w Unii i państwach członkowskich. Jednocześnie używanie przez Rosję dostaw gazu jako broni i manipulowanie rynkami w postaci celowych zakłóceń w przepływie gazu doprowadziły do gwałtownego wzrostu cen energii w Unii. Zmiana dróg dostaw, powodująca przeciążenia w europejskiej infrastrukturze gazowej, konieczność znalezienia alternatywnych źródeł dostaw gazu i mechanizmy kształtowania się cen, które nie są dostosowane do szoku podażowego, przyczyniły się do zmienności cen i skoków cen. Wyższe ceny gazu ziemnego zagrażają gospodarce Unii poprzez utrzymującą się wysoką inflację wynikającą z wyższych cen energii elektrycznej, osłabiając siłę nabywczą konsumentów, oraz poprzez większe koszty produkcji, zwłaszcza w sektorach energochłonnych, a także poważnie zagrażają bezpieczeństwu dostaw.

- (2) W 2022 r. ceny gazu ziemnego były wyjątkowo zmienne, a w sierpniu 2022 r. niektóre poziomy odniesienia osiągnęły rekordowo wysokie wartości. Nietypowy poziom cen gazu ziemnego odnotowany w sierpniu 2022 r. wynikał z wielu czynników, takich jak trudności w zbilansowaniu podaży z popytem związane z uzupełnianiem gazu w magazynach i ograniczeniem przepływu w gazociągach, obawy przed dalszymi zakłóceniami dostaw i manipulacjami na rynku ze strony Rosji, a także mechanizm kształtowania się cen, który nie był dostosowany do tak ekstremalnych zmian popytu i podaży i który pogłębił nadmierny skok cen. Podczas gdy w poprzednim dziesięcioleciu ceny mieściły się w przedziale od 5 EUR/MWh do 35 EUR/MWh, europejskie ceny gazu ziemnego osiągnęły poziom o 1000 % wyższy niż średnie ceny odnotowywane wcześniej w Unii. Cena niderlandzkich kontraktów Title Transfer Facility (TTF) Gas Futures (kontraktów trzymiesięcznych/kwartalnych) znajdujących się w obrocie na giełdzie ICE Endex¹ kształtowała się na poziomie nieco poniżej 350 EUR/MWh, a cena kontraktów TTF na gaz z terminem wykonania w następnym dniu znajdujących się w obrocie na giełdzie European Energy Exchange (EEX) osiągnęła wartość 316 EUR/MWh. W poprzednich latach ceny gazu nigdy nie osiągnęły poziomów takich, jak odnotowane w sierpniu 2022 r.

¹ ICE Endex jest jedną z głównych giełd energii w Europie. W przypadku gazu prowadzi obrót regulowanymi kontraktami futures i opcjami niderlandzkiej giełdy TTF.

- (3) Po uszkodzeniu gazociągu Nord Stream 1, prawdopodobnie spowodowanym aktem sabotażu we wrześniu 2022 r., w najbliższej przyszłości mało prawdopodobne jest wznowienie dostaw gazu z Rosji do Unii na poziomie sprzed wojny. Europejscy konsumenci i przedsiębiorstwa są nadal narażeni na oczywiste ryzyko kolejnych potencjalnych szkodliwych dla gospodarki skoków cen gazu. Nieprzewidywalne zdarzenia, takie jak wypadki lub sabotaż rurociągów, które zakłócają dostawy gazu do Europy lub drastycznie zwiększają zapotrzebowanie, mogą zagrażać bezpieczeństwu dostaw. Napięcia na rynku, wywołane obawą przed nagłymi niedoborami, prawdopodobnie utrzymają się po tej zimie i w przyszłym roku, ponieważ należy oczekiwać, że dostosowanie się do szoków podaźowych, nawiązanie nowych relacji w zakresie dostaw i utworzenie nowej infrastruktury potrwa co najmniej rok.
- (4) Chociaż istnieją instrumenty pochodne związane z innymi wirtualnymi punktami obrotu, giełda TTF w Niderlandach jest powszechnie postrzegana jako „standardowy” punkt odniesienia dla cen na europejskich rynkach gazu. Spowodowane to jest jej zazwyczaj wysoką płynnością, która wynika z kilku czynników, takich jak jej położenie geograficzne, które przed wojną umożliwiały TTF odbiór gazu ziemnego z szeregu źródeł, w tym znacznych ilości z Rosji. Jako taka cena na giełdzie TTF jest powszechnie stosowana jako cena referencyjna w formułach cenowych umów na dostawy gazu, a także jako podstawa cenowa w operacjach zabezpieczających lub na instrumentach pochodnych w całej Unii, w tym na giełdach, które nie są bezpośrednio powiązane z TTF. Według danych rynkowych na giełdę TTF przypadło ok. 80 % gazu ziemnego będącego w obrocie w ciągu pierwszych ośmiu miesięcy 2022 r. w Unii i Zjednoczonym Królestwie Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej (Zjednoczonym Królestwie) łącznie.

- (5) Zmiany, które występują na unijnych rynkach energii od lutego 2022 r., powodując na nich zakłócenia, miały jednak wpływ na funkcjonowanie i skuteczność tradycyjnych mechanizmów kształtowania się cen na hurtowym rynku gazu, w szczególności na poziom odniesienia TTF. Choć TTF była w przeszłości dobrym punktem odniesienia dla cen gazu w innych regionach Europy, od kwietnia 2022 r. ceny na TTF oderwały się od cen na innych giełdach i w innych miejscach obrotu w Europie, a także od oszacowań cen dotyczących importu skroplonego gazu ziemnego (LNG), dokonywanych przez agencje przekazujące raporty cenowe. Wynika to w dużej mierze z faktu, że system gazowy Europy Północno-Zachodniej ma szczególne ograniczenia infrastrukturalne zarówno pod względem transportu rurociągowego (zachód-wschód), jak i zdolności regazyfikacji LNG. Takie ograniczenia są częściowo odpowiedzialne za ogólny wzrost cen gazu od początku kryzysu w Europie, kiedy to Rosja zaczęła używać dostępu do energii jako broni. Nietypowy spread między TTF a innymi giełdami regionalnymi w sierpniu 2022 r. wskazuje, że w obecnych szczególnych warunkach rynkowych TTF może nie być dobrym punktem odniesienia dla sytuacji rynkowej poza Europą Północno-Zachodnią, gdzie rynki borykają się z ograniczeniami infrastrukturalnymi. W okresach niedoboru na rynku Europy Północno-Zachodniej inne rynki regionalne poza Europą Północno-Zachodnią mogą mieć korzystniejsze warunki rynkowe, w związku z czym indeksacja kontraktów względem TTF ma na nie negatywny wpływ. Mimo że TTF nadal pełni swoją funkcję w równoważeniu podaży i popytu w Europie Północno-Zachodniej, konieczne jest podjęcie działań w celu ograniczenia skutków, jakie wszelkie nietypowe epizody występowania nadmiernie wysokich cen na TTF mają dla innych rynków regionalnych w Unii. Niedoskonałości w kształtowaniu się cen mogą też, w mniejszym stopniu, występować na innych giełdach.

- (6) Aby rozwiązać problemy związane z obecnymi mechanizmami kształtowania się cen, dostępne są różne środki. Jedną z możliwości dla europejskich przedsiębiorstw dotkniętych niedawnymi zakłóceniami na rynku i niedoskonałościami mechanizmu kształtowania się cen jest renegocjowanie istniejących kontraktów opartych na TTF. Ponieważ ceny referencyjne powiązane z kontraktami TTF Gas Futures mają inne znaczenie niż w przeszłości i niekoniecznie są reprezentatywne dla sytuacji na rynku gazu poza Europą Północno-Zachodnią, niektórzy nabywcy mogą dążyć do rozwiązania obecnych problemów związanych z kształtowaniem się cen i z poziomem odniesienia TTF w drodze renegocjacji z partnerami, z którymi podpisali umowy, na podstawie wyraźnych warunków istniejącej umowy albo zgodnie z ogólnymi zasadami prawa umownego.
- (7) W tym samym duchu przedsiębiorstwa importujące lub państwa członkowskie działające w ich imieniu mogą współpracować z partnerami międzynarodowymi w celu renegocjowania istniejących lub uzgadniania nowych umów na dostawy zawierających bardziej odpowiednie formuły cenowe, dostosowane do obecnej sytuacji zmienności. Skoordynowane zakupy za pośrednictwem narzędzia informatycznego utworzonego na podstawie rozporządzenia Rady (UE) 2022/...¹⁺, mogą umożliwić obniżenie ceny importu energii, co z kolei zmniejszy konieczność interwencji na rynku.

¹ Rozporządzenie Rady (UE) 2022/ ... z dnia ... w sprawie zwiększenia solidarności dzięki lepszej koordynacji zakupów gazu, wiarygodnym poziomom odniesienia cen i transgranicznej wymianie gazu (Dz.U. L ... z ..., s. ...).

⁺ Dz.U.: proszę wstawić w tekście numer rozporządzenia zawartego w dokumencie ST 14065/22 INIT i uzupełnić odpowiedni przypis.

- (8) Ponadto dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/65/UE¹ już przewiduje pewne zabezpieczenia, aby ograniczyć epizody występowania ekstremalnej zmienności, np. wymagając aby rynki regulowane zdefiniowane w art. 4 ust. 1 pkt 21 tej dyrektywy posiadały tzw. krótkoterminowe automatyczne mechanizmy zawieszania obrotu, które ograniczają ekstremalny wzrost cen przez określoną liczbę godzin. Tymczasowe narzędzie do zarządzania nadmierną zmiennością śróddzienną na rynkach energetycznych instrumentów pochodnych, wprowadzone rozporządzeniem Rady (UE) 2022/...⁺, przyczynia się do ograniczenia ekstremalnej zmienności cen na rynkach energetycznych instrumentów pochodnych w ciągu dnia. Mechanizmy takie działają jednak tylko w perspektywie krótkoterminowej i nie mają na celu zapobiegania osiągnięciu nadmiernych poziomów cen rynkowych.
- (9) Kolejnym ważnym elementem mającym zaradzić ekstremalnym skokom cen jest zmniejszenie zapotrzebowania. Zmniejszenie zapotrzebowania na gaz i energię elektryczną może skutkować zahamowaniem wzrostu cen rynkowych i w związku z tym przyczynić się do złagodzenia problemów związanych z nietypowo wysokimi cenami gazu. Niniejsze rozporządzenie powinno zatem, zgodnie z konkluzjami Rady Europejskiej z 20 i 21 października 2022 r., zapewnić, by uruchomienie mechanizmu ustanowionego niniejszym rozporządzeniem nie doprowadziło do ogólnego wzrostu zużycia gazu.

¹ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/65/UE z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie rynków instrumentów finansowych oraz zmieniająca dyrektywę 2002/92/WE i dyrektywę 2011/61/UE (Dz.U. L 173 z 12.6.2014, s. 349).

⁺ Dz.U.: proszę wstawić numer rozporządzenia zawartego w dokumencie ST 14065/22 INIT.

- (10) Latem 2022 r. wysiłki podmiotów subsydiowanych przez państwo, aby zakupić gaz do magazynowania bez uwzględnienia wpływu nieskoordynowanych zakupów na ceny, przyczyniły się do podwyższenia cenowych poziomów odniesienia, a w szczególności cen TTF. Aby uniknąć ekstremalnych skoków cen w przyszłości, ważna jest zatem lepsza koordynacja, w stosownych przypadkach, pomiędzy państwami członkowskimi, które wykorzystują podmioty finansowane przez państwo do zakupu gazu w celu napełnienia podziemnych magazynów gazu. Wykorzystywanie mechanizmu wspólnych zakupów, ustanowionego rozporządzeniem (UE) 2022/...⁺, może odegrać w tym względzie ważną rolę w ograniczaniu epizodów występowania nadmiernie wysokich cen gazu.
- (11) Chociaż dostępne są środki mające wyeliminować niektóre elementy prowadzące do problemów związanych z kształtowaniem się cen na rynkach gazu, jednak te istniejące środki nie gwarantują natychmiastowego i wystarczająco pewnego rozwiązania obecnych problemów.
- (12) Konieczne jest zatem ustanowienie tymczasowego mechanizmu korekty rynku (zwanego dalej „mechanizmem korekty rynku”) dla transakcji związanych z gazem ziemnym na głównych rynkach instrumentów pochodnych TTF i instrumentów pochodnych związanych z innymi wirtualnymi punktami obrotu z terminem wykonania od następnego miesiąca do następnego roku, jako narzędzia zapobiegającego epizodom występowania nadmiernie wysokich cen gazu ze skutkiem natychmiastowym.

⁺ Dz.U.: proszę wstawić numer rozporządzenia zawartego w dokumencie ST 14065/22 INIT.

- (13) W konkluzjach z 20–21 października 2022 r. Rada Europejska wezwała Komisję do pilnego przedłożenia wniosku dotyczącego tymczasowych dynamicznych widełek cenowych dla transakcji dotyczących gazu ziemnego pozwalających natychmiast ograniczyć epizody występowania nadmiernie wysokich cen gazu, przy uwzględnieniu zabezpieczeń przedstawionych w art. 23 ust. 2 wniosku Komisji dotyczącego rozporządzenia (UE) 2022/...⁺.
- (14) Przy opracowywaniu mechanizmu korekty rynku poniższe zabezpieczenia należy z jednej strony uwzględnić, a z drugiej strony należy je wykorzystać w celu zagwarantowania, że ewentualnie uruchomiony mechanizm korekty rynku zostanie zdezaktywowany, jeżeli przesłanki jego uruchomienia przestaną istnieć lub jeżeli wystąpią niezamierzone zakłócenia na rynku: mechanizm korekty rynku powinien mieć zastosowanie do transakcji związanych z gazem ziemnym w wirtualnym punkcie obrotu TTF, obsługiwanym przez Gasunie Transport Services B.V.; inne unijne giełdy gazu mogą być powiązane – za pośrednictwem dynamicznych widełek cenowych – ze skorygowaną ceną kasową obowiązującą na giełdzie TTF; mechanizm korekty rynku powinien pozostawać bez uszczerbku dla pozagiełdowego obrotu gazem; nie powinien zagrażać bezpieczeństwu dostaw gazu w Unii; nie powinien zależeć od postępów w realizacji celu w zakresie oszczędności gazu; nie powinien prowadzić do ogólnego wzrostu zużycia gazu; powinien być skonstruowany w taki sposób, aby nie uniemożliwiać wewnątrzunijnych przepływów gazu na warunkach rynkowych; nie powinien mieć wpływu na stabilność i prawidłowe funkcjonowanie rynków energetycznych instrumentów pochodnych; oraz powinien uwzględniać ceny rynkowe gazu na różnych zorganizowanych rynkach w całej Unii.

⁺ Dz.U.: proszę wstawić numer rozporządzenia zawartego w dokumencie ST 14065/22 INIT.

- (15) Mechanizm korekty rynku powinien być zaprojektowany w taki sposób, aby spełniał dwa podstawowe kryteria, a w szczególności aby funkcjonował jako skuteczny instrument zapobiegający epizodom występowania nadzwyczajnie wysokich cen gazu oraz aby był uruchamiany tylko wtedy, gdy ceny osiągną wyjątkowo wysoki poziom w porównaniu z cenami na rynkach globalnych, w celu uniknięcia znaczących zakłóceń na rynku i zakłóceń umów na dostawy, co mogłoby prowadzić do poważnych zagrożeń dla bezpieczeństwa dostaw.
- (16) Interwencja za pośrednictwem mechanizmu korekty rynku powinna ograniczać się do wyeliminowania najpoważniejszych niedociągnięć w mechanizmie kształtowania się cen. Cena rozliczeniowa TTF dla instrumentów pochodnych z terminem wykonania w następnym miesiącu jest zdecydowanie najpowszechniej stosowanym poziomem odniesienia w umowach na dostawy gazu w całej Unii, a dwa kolejne terminy wykonania najpowszechniej stosowane w tym celu to okresy dwóch miesięcy i jednego roku. Przesunięcia transakcji na instrumenty pochodne związane z innymi wirtualnymi punktami obrotu mogą jednak doprowadzić do zakłóceń na unijnych rynkach energetycznych lub finansowych, np. poprzez dokonywanie przez uczestników rynku arbitrażu między korygowanymi a niekorygowanymi instrumentami pochodnymi, ze szkodą dla konsumentów. W związku z tym mechanizm korekty rynku powinien, co do zasady, obejmować instrumenty pochodne związane z wszystkimi wirtualnymi punktami obrotu w Unii. Stosowanie tego mechanizmu do instrumentów pochodnych związanych z innymi wirtualnymi punktami obrotu niż TTF jest jednak złożone i wymaga dodatkowych przygotowań technicznych. Ze względu na pilną potrzebę wprowadzenia mechanizmu korekty rynku dla najważniejszych instrumentów pochodnych, tj. instrumentów pochodnych TTF, należy przyznać Komisji uprawnienia do określenia szczegółów technicznych stosowania mechanizmu korekty rynku w odniesieniu do instrumentów pochodnych powiązanych z innymi wirtualnymi punktami obrotu oraz wyboru instrumentów pochodnych związanych z innymi wirtualnymi punktami obrotu, które mogą zostać wyłączone na podstawie wcześniej określonych kryteriów w drodze aktu wykonawczego.

- (17) Wprowadzenie mechanizmu korekty rynku powinno stanowić wyraźny sygnał dla rynku, że Unia nie zaakceptuje nadmiernie wysokich cen gazu wynikających z niedoskonałego procesu kształtowania się cen. Powinno to również zapewnić uczestnikom rynku pewność co do wiarygodnych limitów obrotu gazem i może przynieść istotne oszczędności gospodarcze zarówno przedsiębiorstwom, jak i gospodarstwom domowym, które nie będą narażone na epizody występowania nadmiernie wysokich cen energii.
- (18) Mechanizm korekty rynku powinien wprowadzić dynamiczny pułap bezpieczeństwa w odniesieniu do ceny instrumentów pochodnych z terminem wykonania od następnego miesiąca do następnego roku. Dynamiczny pułap bezpieczeństwa powinien być uruchamiany, jeżeli cena instrumentów pochodnych osiągnie z góry określony poziom i jeżeli wzrost cen nie będzie odpowiadał podobnemu wzrostowi na rynku regionalnym lub światowym.

- (19) Dynamiczny pułap bezpieczeństwa powinien zatem zapewnić, by zlecenia obrotu z cenami znacznie powyżej cen LNG w innych regionach świata nie były akceptowane. W celu ustalenia ceny referencyjnej odzwierciedlającej globalne tendencje cenowe LNG należy stosować odpowiednie poziomy odniesienia. Cena referencyjna powinna być oparta na oszacowaniach ceny LNG reprezentatywnych dla warunków rynku europejskiego oraz, ze względu na szczególne znaczenie Zjednoczonego Królestwa i Azji jako konkurentów na światowym rynku LNG – również na odpowiednim poziomie odniesienia dla regionów Zjednoczonego Królestwa i Azji. Inaczej niż w przypadku gazu rurociągowego LNG jest przedmiotem obrotu na całym świecie. W związku z tym ceny LNG lepiej odzwierciedlają zmiany cen gazu na poziomie globalnym i mogą służyć jako punkt odniesienia do oceny, czy poziomy cen na giełdach kontynentalnych odbiegają w sposób nietypowy od cen międzynarodowych.

(20) Uwzględniana próbka cen LNG powinna być na tyle szeroka, aby dostarczać informacji nawet w przypadku, gdy określona cena LNG nie jest w danym dniu dostępna. Z myślą o opracowaniu reprezentatywnego koszyka cen europejskich i międzynarodowych oraz w celu zapewnienia, aby podmioty dostarczające informacje o cenach podlegały odpowiednim przepisom unijnym, oszacowania cen powinny być wybierane przez agencje przekazujące raporty cenowe wymienione w rejestrze administratorów i wskaźników referencyjnych ustanowionym rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/1011¹. Ponieważ terminowe informacje mają kluczowe znaczenie dla dynamicznego mechanizmu korekty rynku, należy brać pod uwagę jedynie informacje o cenach pochodzące od podmiotów dostarczających informacje odnoszące się do dnia publikacji. Aby umożliwić Agencji Unii Europejskiej ds. Współpracy Organów Regulacji Energetyki ustanowionej rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/942² (ACER) wykonywanie obowiązków w zakresie nadzoru rynku na mocy niniejszego rozporządzenia oraz terminowe obliczanie ceny referencyjnej, należy zobowiązać agencje przekazujące raporty cenowe, które publikują oszacowania cen, do przedstawiania ACER oszacowań – o ile są dostępne – do godz. 21:00 czasu środkowoeuropejskiego, tak by mogła ona opublikować cenę referencyjną przed końcem dnia. Mimo iż takie obowiązki sprawozdawcze dotyczą wyłącznie istniejących danych, nie stanowią znacznego dodatkowego obciążenia dla agencji przekazujących raporty cenowe i są powszechnie stosowane w regulacji rynku energetycznego i finansowego, ACER powinna zapewnić poufne traktowanie otrzymanych informacji, chronić wszelkie prawa własności intelektualnej związane z tymi informacjami i wykorzystywać te informacje wyłącznie do celów regulacyjnych. ACER powinna mieć możliwość wydawania wytycznych dotyczących formatu, w jakim należy przekazywać odpowiednie dane.

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/1011 z dnia 8 czerwca 2016 r. w sprawie indeksów stosowanych jako wskaźniki referencyjne w instrumentach finansowych i umowach finansowych lub do pomiaru wyników funduszy inwestycyjnych i zmieniające dyrektywy 2008/48/WE i 2014/17/UE oraz rozporządzenie (UE) nr 596/2014 (Dz.U. L 171 z 29.6.2016, s. 1).

² Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/942 z dnia 5 czerwca 2019 r. ustanawiające Agencję Unii Europejskiej ds. Współpracy Organów Regulacji Energetyki (Dz.U. L 158 z 14.6.2019, s. 22).

- (21) Ze względu na ich wysoką płynność należy uwzględnić również instrumenty pochodne o najbliższym miesięcznym terminie wygaśnięcia związane z National Balancing Point (NBP) w Zjednoczonym Królestwie. Dienne oszacowanie cen przeprowadzane przez ACER zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2022/...⁺ powinno stanowić część koszyka oszacowań cen LNG.
- (22) Mimo że poziomy odniesienia uwzględniane na potrzeby ceny referencyjnej są dobrym punktem odniesienia dla globalnych tendencji cenowych LNG, nie mogą one po prostu zastąpić cen instrumentów pochodnych. Wynika to głównie z faktu, że cena referencyjna odzwierciedla ceny w innych lokalizacjach niż TTF i inne wirtualne punktu obrotu w Unii. Poziomy te nie uwzględniają, na przykład, kosztów związanych z ewentualnymi przeciążeniami w infrastrukturze, jakie mogą wystąpić podczas przemieszczania gazu z terminalu LNG do miejsca, w którym znajduje się giełda TTF. Ceny TTF są zatem zazwyczaj wyższe niż ceny uwzględnione na potrzeby ceny referencyjnej. Różnica ta wynosiła średnio około 35 EUR/MWh między czerwcem a sierpniem 2022 r. Ponadto kluczowe znaczenie dla bezpieczeństwa dostaw ma ustalenie skorygowanej ceny instrumentów pochodnych TTF na wystarczająco wysokim poziomie, aby nadal przyciągać import LNG z innych regionów świata. W związku z tym przy obliczaniu skorygowanej ceny instrumentów pochodnych TTF do ceny referencyjnej należy zastosować premię z tytułu bezpieczeństwa dostaw. Wzór stosowany do obliczania pułapu bezpieczeństwa powinien być w pełni dynamiczny, oparty na dynamicznie kształtującym się koszyku cen odzwierciedlającym ceny na światowych rynkach oraz powinien uwzględniać pewien margines bezpieczeństwa, aby zapewnić, by nie występowało ryzyko dla bezpieczeństw dostaw. Dynamiczny pułap bezpieczeństwa może zmieniać się codziennie, stosownie do ewolucji cen światowych zawartych w koszyku.

⁺ Dz.U.: proszę wstawić numer rozporządzenia zawarty w dokumencie ST 14065/22 INIT.

- (23) Pułap bezpieczeństwa nie powinien być statyczny. Powinien być on codziennie dostosowywany w sposób dynamiczny. Publikacja dziennej ceny rozliczeniowej pozwala utrzymać dynamiczny pułap bezpieczeństwa zgodny ze zmianami na rynku LNG oraz utrzymać proces kształtowania się cen na giełdach i złagodzić ewentualny wpływ na prawidłowe funkcjonowanie rynków instrumentów pochodnych. Dynamiczna struktura pułapu bezpieczeństwa zmniejszy również ryzyka dla kontrahentów centralnych i ograniczy wpływ na uczestników rynków terminowych, takich jak członkowie rozliczający i ich klienci. Dynamiczny pułap bezpieczeństwa nie powinien korygować cen rynkowych poniżej pewnego limitu.
- (24) Aby uniknąć ryzyka, że dynamiczny limit cenowy dotyczący cen instrumentów pochodnych z terminem wykonania od następnego miesiąca do następnego roku skutkować będzie nielegalnymi zachowaniami o znamionach zмовы wśród dostawców gazu ziemnego lub podmiotów prowadzących handel gazem ziemnym, finansowe organy regulacyjne, ACER i organy ochrony konkurencji powinny szczególnie uważnie obserwować rynki instrumentów pochodnych dotyczących gazu i energii gdy uruchomiony jest mechanizm korekty rynku.
- (25) Mechanizm korekty rynku powinien mieć charakter tymczasowy i powinien być uruchamiany jedynie w celu ograniczenia epizodów występowania wyjątkowo wysokich cen gazu ziemnego, które to ceny nie mają jednocześnie odzwierciedlenia w cenach na innych giełdach gazu. W związku z tym do uruchomienia mechanizmu korekty rynku konieczne powinno być spełnienie łącznie dwóch warunków.

- (26) Mechanizm korekty rynku powinien być uruchamiany tylko wtedy, gdy ceny rozliczeniowe instrumentu pochodnego TTF o najbliższym miesięcznym terminie wygaśnięcia osiągną z góry określony wyjątkowo wysoki poziom w celu zapewnienia, by mechanizm korekty rynku korygował niedociągnięcia w funkcjonowaniu rynku, a nie ingerował znacząco w popyt i podaż oraz normalny proces ustalania cen. Gdyby pułap nie został ustalony na wystarczająco wysokim poziomie, mogłoby to uniemożliwić uczestnikom rynku skuteczne zabezpieczenie ich ryzyka, gdyż zbyt niski pułap mógłby zaszkodzić kształtowaniu się wiarygodnych cen produktów z terminem dostawy w przyszłości i zakłócić funkcjonowanie rynków instrumentów pochodnych.
- Uruchomienie mechanizmu korekty rynku w celu sztucznego obniżenia cen zamiast korygowania nieprawidłowego funkcjonowania rynku miałyby poważny negatywny wpływ na uczestników rynku, w tym na przedsiębiorstwa energetyczne, gdyż mogłoby oni napotkać trudności w wypełnianiu wezwań do uzupełnienia depozytu zabezpieczającego oraz doświadczyć ograniczeń płynności, co mogłoby skutkować przypadkami niewykonania zobowiązań. Niektórzy uczestnicy rynku, w szczególności mniejsi, mogłoby nie być w stanie zabezpieczyć swoich pozycji, co jeszcze bardziej pogłębiłoby niestabilność na rynkach spot i mogłoby prowadzić do jeszcze gwałtowniejszych wzrostów cen. Zważywszy na znaczne wolumeny obrotu taki rozwój sytuacji stanowiłby oczywiste ryzyko dla gospodarki, czemu konstrukcja planowanego środka powinna zapobiegać.
- Doświadczenia z przeszłości, takie jak wyjątkowy wzrost cen odnotowany w sierpniu 2022 r., powinny zatem stanowić punkt odniesienia dla poziomów cen, przy których należy uruchamiać mechanizm korekty rynku. Z dostępnych danych wynika, że w sierpniu 2022 r. ceny dla najbliższego miesięcznego terminu wygaśnięcia dla instrumentów pochodnych TTF osiągnęły poziom powyżej 180 EUR/MWh. Celem mechanizmu korekty rynku powinno być uniknięcie cen na nietypowo wysokim poziomie, jaki zaobserwowano w sierpniu 2022 r.

- (27) Ponadto mechanizm korekty rynku powinien być uruchamiany tylko wówczas, gdy ceny TTF osiągną poziom, które są znacząco i nietypowo wysokie w porównaniu z cenami LNG, które odzwierciedlają ceny na rynku światowym. Jeżeli ceny na rynkach światowych wzrosną w takim samym tempie i do takiego samego poziomu jak ceny TTF, uruchomienie mechanizmu korekty rynku mogłoby utrudnić zakup surowca na rynkach globalnych, co mogłoby powodować zagrożenia dla bezpieczeństwa dostaw. W związku z tym mechanizm korekty rynku powinien być uruchamiany wyłącznie w sytuacjach, gdy ceny TTF pozostają przed dłuższy czas na znacząco wyższym poziomie niż ceny na rynkach globalnych. Podobnie, gdyby różnica względem cen TTF zmałała lub przestała istnieć, mechanizm ten powinien być dezaktywowany, aby uniknąć wszelkiego ryzyka dla bezpieczeństwa dostaw.

(28) Aby zapewnić pełną zgodność z rozporządzeniem Rady (UE) 2022/1369¹ i celami w zakresie zmniejszenia zapotrzebowania określonymi w tym rozporządzeniu, Komisja powinna móc zawiesić uruchomienie mechanizmu korekty rynku, jeżeli miałby on negatywny wpływ na postępy w realizacji celów w zakresie dobrowolnego zmniejszenia zapotrzebowania zgodnie z rozporządzeniem Rady (UE) 2022/1369 lub jeżeli prowadziłby do ogólnego wzrostu zużycia gazu o 15% w ciągu jednego miesiąca lub o 10 % w ciągu dwóch kolejnych miesięcy w porównaniu z odnośnym średnim zużyciem w porównywalnych miesiącach w poprzednich latach. Aby skorygować regionalne lub ogólnounijne wahania spowodowane sezonowością, zmianami pogody i innymi czynnikami, takimi jak kryzys związany z COVID-19, zużycie gazu należy mierzyć w stosunku do zużycia w ciągu pięciu lat poprzedzających datę wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, zgodnie z podejściem określonym w rozporządzeniu Rady (UE) 2022/1369 oraz na podstawie danych dotyczących zużycia gazu i zmniejszenia zapotrzebowania otrzymanych od państw członkowskich na podstawie tego rozporządzenia. Skutek w postaci zahamowania wzrostu cen gazu ziemnego, jaki może wywołać mechanizm korekty rynku, nie powinien prowadzić do tworzenia sztucznych zachęt sprzyjających większemu zużyciu gazu ziemnego w Unii w takim stopniu, że niweczyłoby to niezbędne wysiłki na rzecz zmniejszenia zapotrzebowania na gaz ziemny zgodnie z celami w zakresie dobrowolnego i obowiązkowego zmniejszenia zapotrzebowania na podstawie rozporządzenia (UE) 2022/1369 oraz zgodnie z celami w zakresie zmniejszenia zapotrzebowania na podstawie rozporządzenia Rady (UE) 2022/1854². Komisja powinna zapewnić, aby uruchomienie mechanizmu korekty rynku nie spowalniało postępów państw członkowskich w osiągnięciu ich celów w zakresie oszczędności energii.

¹ Rozporządzenie Rady (UE) 2022/1369 z dnia 5 sierpnia 2022 r. w sprawie skoordynowanych środków zmniejszających zapotrzebowanie na gaz (Dz.U. L 206 z 8.8.2022, s. 1).

² Rozporządzenie Rady (UE) 2022/1854 z dnia 6 października 2022 r. w sprawie interwencji w sytuacji nadzwyczajnej w celu rozwiązania problemu wysokich cen energii (Dz.U. L 261I z 7.10.2022, s. 1).

- (29) W zależności od poziomu interwencji mechanizm korekty rynku może pociągać za sobą ryzyka finansowe, ryzyka umowne i ryzyka związane z bezpieczeństwem dostaw. Poziom ryzyka zależy od częstotliwości, z jaką mechanizm korekty rynku jest uruchamiany i może tym samym zakłócać normalne funkcjonowanie rynku. Im niższy próg interwencji, tym częściej uruchamiany będzie mechanizm i tym większe jest prawdopodobieństwo urzeczywistnienia się tego ryzyka. W związku z tym warunki uruchomienia mechanizmu korekty rynku należy ustalić na poziomie odzwierciedlającym nietypowy i nadzwyczajnie wysoki poziom cen TTF dla terminów wykonania w następnym miesiącu, przy jednoczesnym zapewnieniu, aby mechanizm korekty rynku ten był skutecznym instrumentem zapobiegającym epizodom występowania nadmiernie wysokich cen gazu, które nie znajdują odzwierciedlenia w sytuacji panującej na rynku międzynarodowym.

- (30) Ważne jest, aby mechanizm korekty rynku został zaprojektowany w taki sposób, aby nie zmieniać zasadniczej równowagi pomiędzy stronami wynikającej z umów na dostawy gazu, lecz aby raczej reagować na epizody występowania nietypowych zachowań rynkowych. Jeżeli czynniki uruchamiające interwencję będą skalibrowane na takim poziomie, aby korygowały istniejące problemy związane z kształtowaniem się cen i nie miały na celu ingerowania w równowagę popytu i podaży, ryzyko zaburzenia równowagi pomiędzy stronami wynikającej z istniejących umów w wyniku stosowania lub uruchomienia mechanizmu może zostać ograniczone do minimum.
- (31) Aby zapewnić, by mechanizm korekty rynku wywierał natychmiastowy skutek, dynamiczny limit cenowy powinien być natychmiast i automatycznie aktywowany bez konieczności podejmowania odrębnej decyzji przez ACER lub Komisję.
- (32) Aby zapewnić wczesne identyfikowanie ewentualnych problemów wynikających z uruchomienia mechanizmu korekty rynku, Komisja powinna powierzyć Europejskiemu Urzędowi Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych ustanowionemu rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1095/2010¹ (ESMA) i ACER zadanie sporządzenia sprawozdania na temat ewentualnych negatywnych skutków mechanizmu dla rynków finansowych i rynków energii oraz dla bezpieczeństwa dostaw.

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1095/2010 z dnia 24 listopada 2010 r. w sprawie ustanowienia Europejskiego Urzędu Nadzoru (Europejskiego Urzędu Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych), zmiany decyzji nr 716/2009/WE oraz uchylecia decyzji Komisji 2009/77/WE (Dz.U. L 331 z 15.12.2010, s. 84).

- (33) ACER powinna stale monitorować, czy spełnione są warunki funkcjonowania mechanizmu korekty rynku. ACER jest najwłaściwszym organem do prowadzenia takiego monitorowania, ponieważ posiada ogólny ogląd rynków gazu w skali Unii i niezbędną wiedzę fachową w zakresie funkcjonowania rynków gazu i jest już upoważniona na mocy prawa Unii do monitorowania działalności w zakresie obrotu produktami energetycznymi sprzedawanymi w obrocie hurtowym. ACER powinna zatem monitorować zmiany ceny rozliczeniowej instrumentów pochodnych TTF o najbliższym miesięcznym terminie wygaśnięcia oraz porównywać je z ceną referencyjną określoną na podstawie średniej ceny wynikającej z oszacowań ceny LNG na europejskich giełdach gazu, aby zweryfikować, czy spełnione są warunki uzasadniające uruchomienie lub dezaktywację mechanizmu korekty rynku. Po spełnieniu warunków uruchomienia ACER powinna niezwłocznie opublikować na swojej stronie internetowej zawiadomienie informujące o tym, że warunki uruchomienia mechanizmu korekty rynku zostały spełnione. Następnego dnia operatorzy rynków regulowanych nie powinni akceptować żadnych zleceń powyżej dynamicznego limitu cenowego, a uczestnicy rynku instrumentów pochodnych TTF nie powinni składać takich zleceń. Operatorzy rynku i uczestnicy rynku instrumentów pochodnych TTF powinni obserwować stronę internetową ACER, na której powinna być publikowana dzienna cena referencyjna. Podobny dynamiczny limit cenowy powinien mieć zastosowanie do instrumentów pochodnych związanych z innymi wirtualnymi punktami obrotu na warunkach określonych w akcie wykonawczym dotyczącym stosowania mechanizmu korekty rynku do tych instrumentów pochodnych.

- (34) Uruchomienie mechanizmu korekty rynku może wywołać niepożądane i nieprzewidywalne skutki dla gospodarki, w tym zagrożenia dla bezpieczeństwa dostaw i stabilności finansowej. Aby zapewnić szybką reakcję w przypadku wystąpienia niezamierzonych zakłóceń na rynku, należy wprowadzić skuteczne, i oparte na obiektywnych kryteriach zabezpieczenia zapewniające możliwość zawieszenia mechanizmu korekty rynku w dowolnym momencie. W przypadku gdy z monitorowania prowadzonego przez ACER wynika, że występują niezamierzone zakłócenia na rynku oraz zachodzą konkretne przesłanki wskazujące, że wkrótce wystąpi zdarzenie uruchamiające mechanizm korekty rynku, Komisja powinna mieć możliwość zwrócenia się do ESMA, ACER oraz, w stosownych przypadkach, do Europejskiej Sieci Operatorów Systemów Przesyłowych Gazu (ENTSO gazu) i Grupy Koordynacyjnej ds. Gazu ustanowionej rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1938¹ (GKG) o opinię na temat wpływu ewentualnego zdarzenia uruchamiającego mechanizm korekty rynku na bezpieczeństwo dostaw, wewnętrzne przepływy gazu i stabilność finansową, tak aby Komisja mogła w razie potrzeby szybko zawiesić w drodze decyzji wykonawczej uruchomienie mechanizmu korekty rynku przez ACER.
- (35) Oprócz codziennej weryfikacji, czy nadal występują przesłanki stosowania dynamicznego limitu cenowego, należy wprowadzić dodatkowe zabezpieczenia, aby uniknąć niezamierzonych zakłóceń na rynku.

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1938 z dnia 25 października 2017 r. dotyczące środków zapewniających bezpieczeństwo dostaw gazu ziemnego i uchylające rozporządzenie (UE) nr 994/2010 (Dz.U. L 280 z 28.10.2017, s. 1).

- (36) Dynamiczny limit cenowy nie powinien mieć wpływu na transakcje pozagiełdowe, ponieważ zastosowanie tego limitu do transakcji pozagiełdowych spowodowałoby poważne problemy związane z monitorowaniem i mogłoby prowadzić do problemów z bezpieczeństwem dostaw. Powinien jednak mieć zastosowanie mechanizm przeglądowny służący ocenie tego, czy wyłączenie transakcji pozagiełdowych może doprowadzić do znacznych przesunięć transakcji na instrumentach pochodnych TTF na rynki pozagiełdowe, co zagraża stabilności rynków finansowych lub rynków energii.
- (37) Mechanizm korekty rynku powinien ulegać automatycznej dezaktywacji, jeżeli jego funkcjonowania nie uzasadnia już sytuacja na rynku gazu ziemnego. O ile nie wystąpią zakłócenia na rynku, mechanizm powinien być dezaktywowany dopiero po pewnym czasie, aby uniknąć jego częstego uruchamiania i częstej dezaktywacji. Mechanizm korekty rynku powinien zatem być automatycznie dezaktywowany po 20 dniach, jeżeli dynamiczny limit cenowy wynosi 180 EUR/MWh przez pewien okres. Dezaktywacja mechanizmu nie powinna wymagać żadnej oceny ze strony ACER lub Komisji, lecz powinna następować automatycznie po spełnieniu określonych warunków.

- (38) W przypadku znacznego ograniczenia dostaw gazu i sytuacji, w której dostawy gazu są niewystarczające do zaspokojenia pozostałego zapotrzebowania na gaz, zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2017/1938 Komisja może ogłosić stan nadzwyczajny w regionie lub w Unii na wniosek państwa członkowskiego, które ogłosiło stan nadzwyczajny, oraz powinna ogłosić stan nadzwyczajny w regionie lub w Unii, jeżeli co najmniej dwa państwa członkowskie ogłosiły stan nadzwyczajny. Aby zapobiec sytuacji, w której ciągle uruchamianie mechanizmu korekty rynku prowadzi do problemów z bezpieczeństwem dostaw, mechanizm korekty rynku powinien zostać automatycznie dezaktywowany w przypadku ogłoszenia przez Komisję stanu nadzwyczajnego w regionie lub w Unii.
- (39) Kwestią o kluczowym znaczeniu jest zapewnienie, aby mechanizm korekty rynku obejmował skuteczny instrument umożliwiający w dowolnym momencie natychmiastowe zawieszenie, na podstawie obiektywnych kryteriów, dynamicznego pułapu bezpieczeństwa, jeżeli miałby on prowadzić do poważnych zakłóceń na rynku, wpływających na bezpieczeństwo dostaw i wewnętrzne przepływy gazu.

- (40) Ponieważ ważna jest dogłębna ocena wszystkich zabezpieczeń, które należy uwzględnić przy ocenie ewentualnego zawieszenia mechanizmu korekty rynku, powinien być on zawieszany w drodze decyzji wykonawczej Komisji. Podejmując taką decyzję, co należy uczynić niezwłocznie, Komisja powinna w szczególności ocenić, czy stosowanie dynamicznego limitu cenowego zagraża bezpieczeństwu dostaw w Unii, czy towarzyszą mu wystarczające wysiłki na rzecz zmniejszenia zapotrzebowania, czy stoi on na przeszkodzie wewnętrznym przepływom gazu na warunkach rynkowych, negatywnie wpływa na rynki energetycznych instrumentów pochodnych, stanowi wyłumaczenie rynkowych cen gazu obowiązujących na poszczególnych zorganizowanych rynkach w całej Unii lub może mieć negatywny wpływ na istniejące umowy na dostawy gazu. W takich przypadkach Komisja powinna zawiesić mechanizm korekty rynku w drodze decyzji wykonawczej. Biorąc pod uwagę potrzebę szybkiego reagowania, Komisja nie powinna mieć obowiązku działania zgodnie z procedurą komitetową.

- (41) Mechanizm korekty rynku nie powinien zagrażać bezpieczeństwu dostaw gazu w Unii poprzez ograniczanie sygnałów cenowych, które są niezbędne, aby przyciągać niezbędne dostawy gazu, oraz dla wewnątrzunijnych przepływów gazu. Dostawcy gazu mogą bowiem potencjalnie wstrzymać dostawy po uruchomieniu mechanizmu korekty rynku, aby zmaksymalizować swoje zyski poprzez sprzedaż niedługo po dezaktywacji pułapu bezpieczeństwa. W przypadku gdy mechanizm korekty rynku stwarzałby takie ryzyko dla bezpieczeństwa dostaw gazu w Unii, ale gdy nie ogłoszono stanu nadzwyczajnego w regionie ani w Unii, Komisja powinna natychmiast zawiesić mechanizm korekty rynku. Elementy, które należy wziąć pod uwagę przy ocenie ryzyka dla bezpieczeństwa dostaw, powinny obejmować potencjalne znaczne odchylenie jednego ze składników ceny referencyjnej w porównaniu z tendencją historyczną oraz znaczny spadek kwartalnego importu LNG do Unii w porównaniu z tym samym kwartałem poprzedniego roku.
- (42) Ponieważ nieograniczone wewnątrzunijne przepływy gazu są jednym z kluczowych elementów bezpieczeństwa dostaw w Unii, uruchomienie mechanizmu korekty rynku powinno również zostać zawieszono, jeżeli ogranicza ono w nieuzasadniony sposób wewnątrzunijne przepływy gazu, zagrażając bezpieczeństwu dostaw w Unii.
- (43) Mechanizm korekty rynku nie powinien ostatecznie umniejszać roli, jaką sygnały cenowe odgrywają na unijnym rynku gazu, ani stać na przeszkodzie wewnątrzunijnym przepływom gazu na warunkach rynkowych, ponieważ istotne jest, by gaz ziemny nadal płynął tam, gdzie jest najbardziej potrzebny.

(44) Mechanizmy korekty rynku nie powinny nadmiernie zagrażać nieprzerwanemu prawidłowemu funkcjonowaniu rynków energetycznych instrumentów pochodnych. Rynki te odgrywają kluczową rolę, umożliwiając uczestnikom rynku zabezpieczanie ich pozycji w celu zarządzania ryzykami, w szczególności w odniesieniu do zmienności cen. Ponadto interwencje cenowe za pośrednictwem mechanizmu korekty rynku mogą spowodować znaczne straty finansowe dla uczestników rynków instrumentów pochodnych. Biorąc pod uwagę wielkość rynku gazu w Unii, takie straty mogą nie tylko mieć wpływ na wyspecjalizowane rynki instrumentów pochodnych, ale mogą spowodować znaczący efekt domina na innych rynkach finansowych. Interwencje cenowe mogłyby również prowadzić do niekorzystnego wzrostu wezwań do uzupełnienia depozytu zabezpieczającego ze względu na niepewność. Znaczny wzrost wezwań do uzupełnienia depozytu zabezpieczającego mógłby spowodować znaczne straty finansowe i straty płynności dla uczestników rynku, czego skutkiem byłoby niewykonanie zobowiązania przez członka rozliczającego lub klienta końcowego. Odpowiedni uczestnicy rynku powinni działać w dobrej wierze i nie zmieniać nadmiernie procedur zarządzania ryzykiem w sposób skutkujący wzrostem wezwań do uzupełnienia depozytu zabezpieczającego, w szczególności jeżeli nie jest to zgodne ze zwykłymi procedurami rynkowymi. W związku z tym Komisja powinna natychmiast zawiesić mechanizm korekty rynku, jeżeli zagraża on prawidłowemu funkcjonowaniu rynku instrumentów pochodnych, na przykład jeżeli powoduje istotny spadek liczby transakcji na instrumentach pochodnych TTF w Unii lub znaczne przesunięcia transakcji na instrumentach pochodnych TTF do systemów obrotu poza Unią. W tym względzie ważne jest, aby Komisja korzystała z wiedzy fachowej, którą dysponują odpowiednie organy Unii. ESMA jest niezależnym organem, który przyczynia się do ochrony stabilności systemu finansowego Unii, w szczególności poprzez promowanie stabilnych i prawidłowo funkcjonujących rynków finansowych, takich jak rynki instrumentów pochodnych.

Komisja powinna zatem brać pod uwagę sprawozdania ESMA dotyczące tych aspektów. Ponadto Komisja powinna uwzględniać opinie Europejskiego Banku Centralnego (EBC) dotyczące stabilności systemu finansowego zgodnie z art. 127 ust. 4 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) i art. 25.1 Protokołu nr 4 w sprawie Statutu Europejskiego Systemu Banków Centralnych i Europejskiego Banku Centralnego załączonego do TFUE. Zważywszy na wahania na rynkach finansowych i potencjalnie duży wpływ interwencji rynkowych na tych rynkach, należy zapewnić Komisji możliwość szybkiego zawieszania mechanizmu korekty rynku. W związku z tym sprawozdanie ESMA powinno być przekazywane nie później niż w terminie 48 godzin lub, w pilnych przypadkach, w tym samym dniu po wystąpieniu przez Komisję z odnośnym wnioskiem.

- (45) Mechanizm korekty rynku powinien być zaprojektowany w taki sposób, aby zaradzał jedynie wyjątkowym wzrostom cen gazu spowodowanym niedoskonałością mechanizmu kształtowania się cen, i jako taki nie powinien mieć wpływu na ważność istniejących umów na dostawy gazu. W sytuacji gdy ACER lub Komisja stwierdzą jednak, że uruchomienie mechanizmu korekty rynku negatywnie wpływa na istniejące umowy na dostawy gazu, Komisja powinna go zawiesić.

- (46) Konstrukcja i możliwości zawieszenia mechanizmu korekty rynku powinny uwzględniać fakt, że podmioty prowadzące handel gazem ziemnym mogą przenieść obrót gazem ziemnym do regionów poza Unią, zmniejszając tym samym skuteczność mechanizmu korekty rynku. Sytuacja taka miałaby na przykład miejsce wówczas, gdyby podmioty te zaczęły handlować gazem w ramach obrotu pozagiełdowego, który jest mniej przejrzysty, w mniejszym stopniu podlega kontroli regulacyjnej i wiąże się z większym ryzykiem niewykonania zobowiązań przez strony takich transakcji. Miałoby to również miejsce w przypadku, gdyby podmioty prowadzące handel gazem, które miałyby ograniczoną możliwość uzyskania zabezpieczenia ze względu na mechanizm korekty rynku, poszukiwały zabezpieczeń w innych jurysdykcjach, w wyniku czego kontrahent rozliczeniowy musiałby zbilansować saldo środków pieniężnych zabezpieczających pozycje w instrumentach pochodnych, aby odzwierciedlić ograniczoną cenę rozliczeniową, doprowadzając do uruchomienia wezwań do uzupełnienia depozytu zabezpieczającego.
- (47) ACER, ESMA, ENTSO gazu oraz GKG powinny wspierać Komisję w monitorowaniu mechanizmu korekty rynku.

- (48) Wykonując swoje zadania na podstawie niniejszego rozporządzenia, Komisja powinna mieć również możliwość konsultowania się z EBC i zwracania się do niego o opinie, stosownie do roli EBC na mocy art. 127 ust. 5 TFUE, polegającej na przyczynianiu się do należytego wykonywania polityk związanych z nadzorem ostrożnościowym nad instytucjami kredytowymi oraz ze stabilnością systemu finansowego, oraz do roli ECB na mocy art. 25.1 Protokołu nr 4 w sprawie Statutu Europejskiego Systemu Banków Centralnych i Europejskiego Banku Centralnego, polegającej na wydawaniu opinii i udzielaniu konsultacji, między innymi, Komisji w sprawie zakresu i stosowania ustawodawstwa Unii odnoszącego się do nadzoru ostrożnościowego nad instytucjami kredytowymi i do stabilności systemu finansowego. Taki Proces konsultacji powinien być zorganizowany w taki sposób, aby w razie potrzeby umożliwiał szybkie zawieszenie mechanizmu korekty rynku.

- (49) Biorąc pod uwagę pilną potrzebę rozwiązania problemów, zwłaszcza w zakresie ustalania cen instrumentów pochodnych TTF w Unii, kluczowe znaczenie ma szybkie wdrożenie mechanizmu korekty rynku. ESMA i ACER powinny przeprowadzić ocenę wpływu mechanizmu korekty rynku (zwaną dalej „oceną skutków”), aby przeanalizować, czy szybkie wdrożenie mechanizmu korekty rynku może prowadzić do niezamierzonych negatywnych skutków dla rynków finansowych lub rynków energii lub dla bezpieczeństwa dostaw. Ocenę skutków należy przedłożyć Komisji do dnia 1 marca 2023 r. Powinna ona w szczególności zawierać analizę elementów niezbędnych do przyjęcia aktu wykonawczego w sprawie szczegółowych warunków rozszerzenia mechanizmu korekty rynku na instrumenty pochodne związane z innymi wirtualnymi punktami obrotu oraz weryfikację tego, czy kluczowe elementy mechanizmu korekty rynku są nadal odpowiednie w świetle rozwoju sytuacji na rynku finansowym i rynku energii lub w zakresie bezpieczeństwa dostaw. Do dnia 23 stycznia 2023 r. ESMA i ACER powinny opublikować wstępne sprawozdanie na temat danych dotyczących wprowadzenia mechanizmu korekty rynku. Biorąc pod uwagę wyniki oceny skutków, Komisja powinna, w stosownych przypadkach, zaproponować niezwłocznie zmianę niniejszego rozporządzenia w celu dostosowania wyboru produktów objętych mechanizmem korekty rynku.
- (50) Komisja może również zaproponować inne zmiany do niniejszego rozporządzenia na podstawie oceny skutków lub w następstwie wystąpienia zdarzenia uruchamiającego mechanizm korekty lub decyzji o zawieszeniu lub w świetle rozwoju sytuacji na rynkach i w zakresie bezpieczeństwa dostaw.

- (51) W celu utrzymania prawidłowego funkcjonowania rynków instrumentów pochodnych, w szczególności procesów zarządzania ryzykiem przez kontrahentów centralnych (CCP) oraz w celu zminimalizowania potrzeby wezwań do wniesienia dodatkowego depozytu zabezpieczającego, strony powinny mieć możliwość kompensowania lub ograniczania pozycji na rynku instrumentów pochodnych TTF w sposób uporządkowany, jeżeli sobie tego życzą. W związku z tym dynamiczny limit cenowy nie powinien mieć zastosowania do kontraktów zawartych przed wejściem w życie niniejszego rozporządzenia ani do transakcji, które umożliwiają uczestnikom rynku kompensowanie lub ograniczanie pozycji wynikających z kontraktów na instrumenty pochodne TTF zawartych przed wejściem w życie niniejszego rozporządzenia.
- (52) CCP odgrywają kluczową rolę w zapewnianiu prawidłowego funkcjonowania rynków instrumentów pochodnych TTF poprzez ograniczanie ryzyka kontrahenta. Konieczne jest zatem, aby mechanizm korekty rynku nie utrudniał działalności CCP, w szczególności w zakresie zarządzania pozycjami, których dotyczy niewykonanie zobowiązania. W tym celu dynamiczny limit cenowy nie powinien mieć zastosowania do transakcji realizowanych w ramach procedury dotyczącej zarządzania skutkami niewykonania zobowiązania stosowanej przez CCP.

(53) Mechanizm korekty rynku jest konieczny i proporcjonalny do osiągnięcia celu, jakim jest korekta nadmiernie wysokich cen gazu na TTF oraz instrumentów pochodnych związanych z innymi wirtualnymi punktami obrotu. Pośrednie skutki skoków cen, takie jak wzrost cen energii i inflacja, dotyczą wszystkich państw członkowskich. Niedoskonałości mechanizmu kształtowania się cen wywierają natomiast różne skutki w różnych państwach członkowskich – wzrosty cen są bardziej uwypuklone w niektórych państwach członkowskich (np. w państwach członkowskich Europy Środkowej) niż w innych (np. w państwach członkowskich położonych na peryferiach lub które dysponują innymi możliwościami dostaw). Aby uniknąć fragmentarycznych działań, które mogłyby podzielić zintegrowany unijny rynek gazu, konieczne jest wspólne działanie w duchu solidarności. Ma to również kluczowe znaczenie dla zapewnienia bezpieczeństwa dostaw w Unii. Ponadto wspólne mechanizmy zabezpieczające, które mogą być bardziej potrzebne w państwach członkowskich, które nie dysponują innymi możliwościami dostaw, niż w państwach członkowskich, które mają inne możliwości dostaw, powinny zapewniać skoordynowane podejście stanowiące wyraz solidarności energetycznej. Mechanizm korekty rynku stanowi bowiem kompromis przyjęty w duchu solidarności, w ramach którego wszystkie państwa członkowskie – choć występują między nimi duże różnice pod względem ryzyk i korzyści finansowych – zgadzają się brać udział w korekcie rynku i akceptować te same ograniczenia w funkcjonowaniu mechanizmu kształtowania się cen, mimo że skala dysfunkcji tego mechanizmu i skutki finansowe związane z poziomem cen instrumentów pochodnych dla gospodarki są różne w poszczególnych państwach członkowskich. Mechanizm korekty rynku umocniłby zatem solidarność Unii w unikaniu nadmiernie wysokich cen gazu, które mają destabilizujący wpływ nawet w krótkich okresach w wielu państwach członkowskich. Proponowany środek pomoże zapewnić dostawcom gazu ze wszystkich państw członkowskich możliwość zakupu gazu po rozsądnych cenach w duchu solidarności.

- (54) W celu zapewnienia jednolitych warunków wykonywania niniejszego rozporządzenia należy powierzyć Komisji uprawnienia wykonawcze do określenia szczegółów technicznych stosowania mechanizmu korekty rynku w odniesieniu do instrumentów pochodnych powiązanych z innymi wirtualnymi punktami obrotu. Uprawnienia te powinny być wykonywane zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011¹.
- (55) Mając na względzie zmienną i nieprzewidywalną sytuację na rynku gazu ziemnego na progu sezonu zimowego, należy zapewnić, aby mechanizm korekty rynku mógł być stosowany możliwie jak najszybciej w przypadku spełnienia warunków uzasadniających jego uruchomienie. Niniejsze rozporządzenie powinno zatem wejść w życie z dniem 1 lutego 2023 r. Dynamiczny limit cenowy powinien mieć zastosowanie od dnia 15 lutego 2023 r. Obowiązek przedstawienia wstępnego sprawozdania na temat danych przez ESMA i ACER powinien mieć zastosowanie z mocą wsteczną od dnia 1 stycznia 2023 r. w celu uzyskania wymaganych informacji najszybciej jak to możliwe,

PRZYJMUJE NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011 z dnia 16 lutego 2011 r. ustanawiające przepisy i zasady ogólne dotyczące trybu kontroli przez państwa członkowskie wykonywania uprawnień wykonawczych przez Komisję (Dz.U. L 55 z 28.2.2011, s. 13).

Rozdział I

Przedmiot, zakres i definicje

Artykuł 1

Przedmiot i zakres

Niniejsze rozporządzenie ustanawia tymczasowy mechanizm korekty rynku w odniesieniu do zleceń składanych na potrzeby obrotu instrumentami pochodnymi TTF, oraz instrumentami pochodnymi związanymi z innymi wirtualnymi punktami obrotu zgodnie z art. 9, w celu ograniczenia epizodów występowania nadmiernie wysokich cen gazu w Unii, które nie odzwierciedlają cen na rynku światowym.

Artykuł 2

Definicje

Do celów niniejszego rozporządzenia stosuje się następujące definicje:

- 1) „instrument pochodny TTF” oznacza towarowy instrument pochodny zdefiniowany w art. 2 ust. 1 pkt 30 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 600/2014¹, będący przedmiotem obrotu na rynku regulowanym, którego instrumentem bazowym jest transakcja w wirtualnym punkcie obrotu Title Transfer Facility (TTF), prowadzonym przez Gasunie Transport Services B.V.;

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 600/2014 z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie rynków instrumentów finansowych oraz zmieniające rozporządzenie (UE) nr 648/2012 (Dz.U. L 173 z 12.6.2014, s. 84).

- 2) „instrument pochodny związany z innym wirtualnym punktem obrotu” oznacza towarowy instrument pochodny zdefiniowany w art. 2 ust. 1 pkt 30 rozporządzenia (UE) nr 600/2014, będący przedmiotem obrotu na rynku regulowanym, którego instrumentem bazowym jest transakcja w wirtualnym punkcie obrotu gazem w Unii;
- 3) „wirtualny punkt obrotu” oznacza niematerialny punkt sprzedaży w ramach systemu wejścia-wyjścia, gdzie wymiana gazu między sprzedającym a kupującym następuje bez potrzeby rezerwacji zdolności przesyłowej lub dystrybucyjnej;
- 4) „instrument pochodny TTF o najbliższym miesięcznym terminie wygaśnięcia” (ang. *front-month*) oznacza instrument pochodny TTF, który wygasa najwcześniej spośród instrumentów pochodnych o jednomiesięcznym terminie wykonania będących przedmiotem obrotu na danym rynku regulowanym;
- 5) „instrument pochodny TTF o najbliższym rocznym terminie wygaśnięcia” (ang. *front-year*) oznacza instrument pochodny TTF, który wygasa najwcześniej spośród instrumentów pochodnych o dwunastomiesięcznym terminie wykonania będących przedmiotem obrotu na danym rynku regulowanym;

- 6) „cena referencyjna” oznacza, w zakresie, w jakim jest ona dostępna, dzienną średnią cenę wynikającą z:
- oszacowania ceny LNG w Northwest Europe Marker, zdefiniowanej jako dzienna średnia „Daily Spot Mediterranean Marker (MED)”, zarządzanej przez Platts Benchmark B.V. (Niderlandy) i „Northwest Europe des – half-month 2”, zarządzanej przez Argus Benchmark Administration B.V. (Niderlandy); z przeliczeniem oszacowań ceny LNG w USD za milion brytyjskich jednostek cieplnych w systemie metrycznym (mmBtu) na EUR za MWh, na podstawie kursu wymiany euro Europejskiego Banku Centralnego (EBC) i przelicznika 1 mmBtu na 0,293071 kWh;
 - oszacowania ceny LNG w Mediterranean Marker, zdefiniowanej jako dzienna średnia „Daily Spot Mediterranean Marker (MED)”, zarządzanej przez Platts Benchmark B.V. (Niderlandy) i dziennej średniej „Iberian peninsula des - half-month 2”, „Italy des - half-month 2” oraz „Greece des - half-month 2”, zarządzanych przez Argus Benchmark Administration B.V. (Niderlandy); z przeliczeniem oszacowań ceny LNG w USD za mmBtu na EUR za MWh, na podstawie kursu wymiany euro EBC i przelicznika 1 mmBtu na 0,293071 kWh;

- oszacowania ceny LNG w Northeast Asia Marker, zdefiniowanej jako dzienna średnia „LNG Japan/Korea DES 2 Half-Month”, zarządzana przez Platts Benchmark B.V. (Niderlandy) oraz w „Northeast Asia des (ANEA) - half-month 2”, zarządzanej przez Argus Benchmark Administration B.V. (Niderlandy); z przeliczeniem oszacowań ceny LNG w USD za mmBtu na EUR za MWh, na podstawie kursu wymiany euro EBC i przelicznika 1 mmBtu na 0,293071 kWh;
 - ceny rozliczeniowej instrumentu pochodnego National Balancing Point (NBP) o najbliższym miesięcznym terminie wygaśnięcia, publikowanej przez ICE Futures Europe (Zjednoczone Królestwo); z przeliczeniem z funta szterlinga za therm na EUR za MWh, na podstawie kursu wymiany euro EBC i przelicznika 1 therm na 29,3071 kWh;
 - ceny dziennego oszacowania ceny przeprowadzonego przez ACER zgodnie z art. 18 rozporządzenia (UE) 2022/...⁺;
- 7) „rynek regulowany” oznacza rynek regulowany zdefiniowany w art. 4 ust. 1 pkt 21 dyrektywy 2014/65/UE;
- 8) „operator rynku” oznacza operatora rynku zdefiniowanego w art. 4 ust. 1 pkt 18 dyrektywy 2014/65/UE.

⁺ Dz.U.: proszę wstawić numer rozporządzenia zawartego w dokumencie ST 14065/22 INIT.

Rozdział II

Mechanizm korekty rynku

Artykuł 3

Monitorowanie cen

1. ACER stale monitoruje zmiany ceny referencyjnej oraz ceny rozliczeniowej instrumentu pochodnego TTF o najbliższym miesięcznym terminie wygaśnięcia oraz ceny rozliczeniowej instrumentów pochodnych związanych z innymi wirtualnymi punktami obrotu o najbliższym miesięcznym terminie wygaśnięcia.
2. Do celów ust. 1 Platts Benchmark B.V. (Niderlandy) powiadamia ACER każdego dnia nie później niż o godz. 21:00 czasu środkowoeuropejskiego o dziennych oszacowaniach cen LNG następujących wskaźników: „Daily Spot Mediterranean Marker (MED)”, „Daily Spot Northwest Europe Marker (NEW)” i „Japan Korea Marker (JKM)”.
3. Do celów ust. 1 Argus Benchmark Administration B.V. (Niderlandy) powiadamia ACER każdego dnia nie później niż o godz. 21:00 czasu środkowoeuropejskiego o dziennych oszacowaniach cen LNG następujących wskaźników: „Northwest Europe des – half-month 2”, „Iberian peninsula des - half-month 2”, „Italy des - half-month 2”, „Greece des - half-month 2” oraz „Northeast Asia des (ANEA) - half-month 2”.

4. Na podstawie informacji otrzymanych zgodnie z ust. 1 ACER każdego dnia oblicza dzienną cenę referencyjną. ACER codziennie publikuje dzienną cenę referencyjną na swojej stronie internetowej nie później niż o godz. 23:59 czasu środkowoeuropejskiego.

Artykuł 4

Zdarzenie uruchamiające mechanizm korekty rynku

1. Mechanizm korekty rynku w odniesieniu do ceny rozliczeniowej instrumentu pochodnego TTF o najbliższym rocznym terminie wygaśnięcia jest uruchamiany przez zdarzenie uruchamiające mechanizm korekty rynku. Uznaje się, że zdarzenie uruchamiające mechanizm korekty rynku ma miejsce, gdy cena rozliczeniowa instrumentu pochodnego TTF o najbliższym miesięcznym terminie wygaśnięcia, opublikowana przez ICE Endex B.V. (Niderlandy):
 - a) przekracza 180 EUR/MWh przez trzy dni robocze; oraz
 - b) jest o 35 EUR/MWh wyższa od ceny referencyjnej w okresie, o którym mowa w lit. a).
2. Po przyjęciu aktu wykonawczego, o którym mowa w art. 9 ust. 1, zdarzenie uruchamiające mechanizm korekty rynku powiązane z instrumentami pochodnymi związanymi z innymi wirtualnymi punktami obrotu ma również miejsce na warunkach określonych w tym akcie wykonawczym zgodnie z kryteriami określonymi w art. 9 ust. 2.

3. W przypadku stwierdzenia przez ACER wystąpienia zdarzenia uruchamiającego mechanizm korekty rynku publikuje ona zawiadomienie o wystąpieniu zdarzenia uruchamiającego mechanizm korekty rynku (zwane dalej „zawiadomieniem o korekcie rynku”) w sposób jasny i widoczny na swojej stronie internetowej nie później niż o godz. 23:59 czasu środkowoeuropejskiego oraz informuje Radę, Komisję, EBC i ESMA o zdarzeniu uruchamiającym mechanizm korekty rynku.
4. Operatorzy rynku na rynku instrumentów pochodnych TTF oraz uczestnicy rynku instrumentów pochodnych TTF codziennie śledzą stronę internetową ACER.
5. Od dnia następującego po dniu publikacji zawiadomienia o korekcie rynku operatorzy rynku nie akceptują zleceń na instrumenty pochodne TTF, a uczestnicy rynku instrumentów pochodnych TTF nie składają zleceń na instrumenty pochodne TTF, których termin wygaśnięcia przypada w okresie od daty wygaśnięcia instrumentu pochodnego TTF o najbliższym miesięcznym terminie wygaśnięcia do daty wygaśnięcia instrumentu pochodnego TTF o najbliższym rocznym terminie wygaśnięcia, przy cenach o 35 EUR powyżej ceny referencyjnej opublikowanej przez ACER poprzedniego dnia („dynamiczny limit cenowy”). Jeżeli cena referencyjna wynosi poniżej 145 EUR/MWh, dynamiczny limit cenowy pozostaje równy sumie 145 EUR i 35 EUR.
6. Po przyjęciu aktu wykonawczego, o którym mowa w art. 9 ust. 1, dynamiczny limit cenowy stosuje się do instrumentów pochodnych związanych z innymi wirtualnymi punktami obrotu na warunkach określonych w tym akcie wykonawczym zgodnie z kryteriami określonymi w art. 9 ust. 2.

7. Po uruchomieniu przez ACER dynamiczny limit cenowy ma zastosowanie przez co najmniej 20 dni roboczych, chyba że zostanie zawieszony przez Komisję zgodnie z art. 6 lub dezaktywowany zgodnie z art. 5 ust. 1.
8. Aby Komisja mogła w razie potrzeby szybko zawiesić w drodze decyzji wykonawczej uruchomienie przez ACER mechanizmu korekty rynku, w przypadku gdy na podstawie wyników monitorowania ACER zgodnie z art. 3 ust. 1, istnieją konkretne przesłanki wskazujące na to, że wkrótce wystąpi zdarzenie uruchamiające mechanizm korekty rynku zgodnie z art. 4 ust. 1 lit. b), Komisja niezwłocznie zwraca się do EBC, ESMA oraz, w stosownych przypadkach, do europejskiej sieci operatorów systemów przesyłowych gazu (ENTSO gazu) i Grupy Koordynacyjnej ds. Gazu (GKG) o przedstawienie oceny wpływu ewentualnego zdarzenia uruchamiającego mechanizm korekty rynku na bezpieczeństwo dostaw, wewnętrzny przepływ gazu i stabilność finansową. W ocenie tej uwzględnia się zmiany cen na innych odpowiednich zorganizowanych rynkach, zwłaszcza w Azji lub Stanach Zjednoczonych, czego odzwierciedleniem są wskaźniki „Joint Japan Korea Marker” lub „Henry Hub Gas Price Assessment” oba zarządzane przez Platts Benchmark B.V. (Niderlandy) i publikowane przez S&P Global Inc. (Nowy Jork).

9. Po dokonaniu oceny wpływu dynamicznego limitu cenowego na zużycie gazu i energii elektrycznej oraz postępów w realizacji celów w zakresie zmniejszenia zapotrzebowania przewidzianych w art. 3 i 5 rozporządzenia (UE) 2022/1369 oraz w art. 3 i 4 rozporządzenia (UE) 2022/1854 Komisja może również zaproponować zmianę do rozporządzenia (UE) 2022/1369 w celu dostosowania go do nowej sytuacji.
10. W przypadku wystąpienia zdarzenia uruchamiającego mechanizm korekty rynku Komisja niezwłocznie zwraca się do EBC o opinię na temat zagrożeń, jakie niezamierzone zakłócenia stwarzają dla stabilności i prawidłowego funkcjonowania rynków energetycznych instrumentów pochodnych.

Artykuł 5

Dezaktywacja mechanizmu korekty rynku

1. Dynamiczny limit cenowy, zostaje dezaktywowany po 20 dniach roboczych od wystąpienia zdarzenia uruchamiającego mechanizm korekty rynku zgodnie z art. 4 ust. 5 lub później, jeżeli cena referencyjna utrzymuje się poniżej 145 EUR/MWh przez trzy kolejne dni robocze.

2. W przypadku ogłoszenia przez Komisję stanu nadzwyczajnego w regionie lub w Unii, zwłaszcza w przypadku znaczącego pogorszenia się sytuacji w zakresie dostaw gazu prowadzącego do sytuacji, w której dostawy gazu są niewystarczające do zaspokojenia pozostałego zapotrzebowania na gaz (racjonowanie), zgodnie z art. 12 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2017/1938, dynamiczny limit cenowy zostaje dezaktywowany.
3. ACER niezwłocznie publikuje zawiadomienie na swojej stronie internetowej oraz powiadamia Radę, Komisję, EBC i ESMA o wystąpieniu zdarzenia dezaktywującego, o którym mowa w ust 1 (zwane dalej „zawiadomieniem o dezaktywacji”).

Artykuł 6

Zawieszenie mechanizmu korekty rynku

1. W przypadku uruchomienia mechanizmu korekty rynku ESMA, ACER, ENTSO gazu i GKG stale monitorują wpływ dynamicznego limitu cenowego na rynki finansowe i rynki energii oraz na bezpieczeństwo dostaw.

2. Na podstawie monitorowania, o którym mowa w ust. 1, Komisja w dowolnym momencie zawiesza mechanizm korekty rynku w drodze decyzji wykonawczej (zwanej dalej „decyzją o zawieszeniu”), jeżeli wystąpią niezamierzone zakłócenia na rynku lub oczywiste ryzyko wystąpienia takich zakłóceń, które negatywnie wpływają na bezpieczeństwo dostaw, wewnętrzne przepływy gazu lub stabilność finansową. W ramach oceny Komisja bierze pod uwagę, czy uruchomienie mechanizmu korekty rynku:
- a) zagraża bezpieczeństwu dostaw gazu w Unii; przy ocenie ryzyka dla bezpieczeństwa dostaw uwzględnia się potencjalne znaczne odchylenie jednego ze składników ceny referencyjnej w porównaniu z tendencją historyczną oraz znaczny spadek kwartalnego importu LNG do Unii w porównaniu z tym samym kwartałem poprzedniego roku;
 - b) ma miejsce w okresie, w którym obowiązkowe cele w zakresie zmniejszenia zapotrzebowania zgodnie z art. 5 rozporządzenia (UE) 2022/1369 nie zostały osiągnięte na szczeblu Unii, negatywnie wpływa na postępy w realizacji celu w zakresie oszczędności gazu zgodnie z art. 3 rozporządzenia (UE) 2022/1369, z uwzględnieniem potrzeby zapewnienia, by sygnały cenowe zachęcały do zmniejszenia zapotrzebowania, lub prowadzi do ogólnego wzrostu zużycia gazu o 15 % w ciągu jednego miesiąca lub o 10 % w ciągu dwóch kolejnych miesięcy w porównaniu z odnośnym średnim zużyciem w tych samych miesiącach przez pięć kolejnych lat przed dniem 1 lutego 2023 r., jak wynika z danych dotyczących zużycia gazu i zmniejszenia zapotrzebowania otrzymanych od państw członkowskich zgodnie z art. 8 rozporządzenia (UE) 2022/1369;

- c) uniemożliwia – jak wynika z danych z monitorowania prowadzonego przez ACER – wewnętrzne przepływy gazu na warunkach rynkowych;
- d) wpływa – jak wynika ze sprawozdania na temat wpływu uruchomienia mechanizmu korekty rynku sporządzonego przez ESMA oraz ewentualnej opinii EBC, o którą zwróciła się w tym celu Komisja – na stabilność i prawidłowe funkcjonowanie rynków energetycznych instrumentów pochodnych, w szczególności gdy prowadzi do istotnego wzrostu wezwań do uzupełnienia depozytu zabezpieczającego, do istotnego spadku liczby transakcji na instrumentach pochodnych TTF w Unii w ciągu jednego miesiąca w porównaniu do tego samego miesiąca w poprzednim roku lub do znacznego przesunięcia transakcji na instrumentach pochodnych TTF do systemów obrotu poza Unią;
- e) prowadzi do znaczących różnic pomiędzy cenami rynkowymi gazu na poszczególnych zorganizowanych rynkach w całej Unii oraz na innych odpowiednich zorganizowanych rynkach, np. w Azji lub Stanach Zjednoczonych, czego odzwierciedleniem są wskaźniki „Joint Japan Korea Marker” lub „Henry Hub Gas Price Assessment”, oba zarządzane przez Platts Benchmark B.V. (Niderlandy);
- f) wpływa na ważność istniejących umów na dostawy gazu, w tym długoterminowych umów na dostawy gazu.

3. Decyzję o zawieszeniu podejmuje się niezwłocznie i publikuje się w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*. Dynamiczny limit cenowy przestaje mieć zastosowanie przez okres określony w decyzji o zawieszeniu począwszy od następnego dnia po jej publikacji.
4. ACER, ESMA, ENTSO gazu i GKG wspierają Komisję w wykonywaniu zadań na podstawie art. 4, 5 i 6. Sprawozdanie ESMA na podstawie ust. 2 lit. d) niniejszego artykułu jest wydawane nie później niż 48 godzin lub w pilnych przypadkach w tym samym dniu na wniosek Komisji.
5. Wykonując swoje zadania zgodnie z art. 4, 5 i 6, Komisja może konsultować się z EBC w celu uzyskania opinii dotyczącej wszelkich spraw związanych z jego zadaniem wynikającym z art. 127 ust 5 TFUE, polegającym na przyczynianiu się do należytego wykonywania polityk związanych z nadzorem ostrożnościowym nad instytucjami kredytowymi oraz ze stabilnością systemu finansowego.

Artykuł 7
Tajemnica zawodowa

1. Wszelkie poufne informacje otrzymywane, wymieniane lub przekazywane zgodnie z niniejszym rozporządzeniem podlegają warunkom zachowania tajemnicy zawodowej określonym w niniejszym artykule.
2. Obowiązek zachowania tajemnicy zawodowej ma zastosowanie do wszystkich osób, które pracują lub pracowały dla ACER lub dla dowolnego organu lub przedsiębiorstwa rynkowego bądź osoby fizycznej lub prawnej, którym właściwy organ przekazał swoje uprawnienia, włącznie z zatrudnionymi przez właściwy organ audytorami i ekspertami.
3. Informacje objęte tajemnicą zawodową nie mogą zostać ujawnione jakiegokolwiek innej osobie ani organowi, z wyjątkiem przypadków określonych w prawie Unii lub w prawie krajowym.
4. Wszystkie informacje wymieniane między właściwymi organami na podstawie niniejszego rozporządzenia, które dotyczą warunków biznesowych lub operacyjnych oraz innych kwestii gospodarczych lub osobistych, uznaje się za informacje poufne oraz obejmuje obowiązkiem zachowania tajemnicy zawodowej, z wyjątkiem przypadków gdy w momencie ich przekazania właściwy organ stwierdzi, że informacje te mogą być ujawnione lub ich ujawnienie jest niezbędne w ramach postępowania sądowego.

Artykuł 8
Ocena skutków

1. ESMA i ACER oceniają wpływ mechanizmu korekty rynku na rynki finansowe i rynki energii oraz na bezpieczeństwo dostaw, szczególnie aby upewnić się, czy kluczowe elementy mechanizmu korekty rynku są nadal odpowiednie w świetle rozwoju sytuacji na rynku finansowym i rynku energii, a także w świetle rozwoju sytuacji w zakresie bezpieczeństwa dostaw.
2. W ramach oceny skutków ESMA i ACER przeprowadzają w szczególności analizę dotyczącą kryteriów określonych w art. 9 ust. 2. W ramach tej oceny sprawdza się w szczególności, czy ograniczenie mechanizmu do instrumentów pochodnych TTF doprowadziło do dokonywania przez uczestników rynku arbitrażu między korygowanymi a niekorygowanymi instrumentami pochodnymi, co wywarło negatywny wpływ na rynki finansowe lub rynki energii i przyniosło szkodę konsumentom.
3. ESMA i ACER oceniają również, czy:
 - a) wyłączenie z zakresu niniejszego rozporządzenia obrotu pozagiełdowego doprowadziło do znacznych przesunięć transakcji na instrumentach pochodnych TTF na rynki pozagiełdowe, co zagraża stabilności rynków finansowych lub rynków energii;

- b) mechanizm korekty rynku doprowadził do znacznego zmniejszenia liczby transakcji na instrumentach pochodnych TTF w Unii lub do znacznego przesunięcia transakcji na instrumentach pochodnych TTF do systemów obrotu poza Unią;
4. ESMA i ACER oceniają ponadto, czy należy dokonać przeglądu:
- a) elementów uwzględnianych w cenie referencyjnej;
 - b) warunków, o których mowa w art. 4 ust. 1;
 - c) dynamicznego limitu cenowego.
5. Sprawozdania ESMA i ACER na podstawie ust. 1 są przedkładane Komisji do dnia 1 marca 2023 r. ESMA i ACER publikują wstępne sprawozdanie na temat danych dotyczących wprowadzenia mechanizmu korekty rynku do dnia 23 stycznia 2023 r.

Artykuł 9

Rozszerzenie mechanizmu korekty rynku na instrumenty pochodne związane z innymi wirtualnymi punktami obrotu

1. Na podstawie oceny, o której mowa w art. 8 ust. 1, Komisja do dnia 31 marca 2023 r. określa w drodze aktu wykonawczego szczegóły techniczne stosowania mechanizmu korekty rynku do instrumentów pochodnych związanych z innymi wirtualnymi punktami obrotu zgodnie z ust. 2 niniejszego artykułu. Ten akt wykonawczy jest przyjmowany zgodnie z art. 11 ust. 2.

W przypadku gdy stosowanie mechanizmu korekty rynku do instrumentów pochodnych związanych z innymi wirtualnymi punktami obrotu doprowadzi do znaczących negatywnych skutków dla rynków finansowych lub rynków gazu zgodnie z kryteriami określonymi w ust. 2 niniejszego artykułu, Komisja w drodze wyjątku wyłącza niektóre instrumenty pochodne z zakresu stosowania mechanizmu korekty rynku.

2. Komisja dokonuje wyboru szczegółów technicznych wykonania, a także instrumentów pochodnych związanych z innymi wirtualnymi punktami obrotu, które mogą wymagać wyłączenia z zakresu stosowania mechanizmu korekty rynku, w szczególności na podstawie następujących kryteriów:
 - a) dostępności informacji na temat cen instrumentów pochodnych związanych z innymi wirtualnymi punktami obrotu;
 - b) płynności instrumentów pochodnych związanych z innymi wirtualnymi punktami obrotu;
 - c) wpływu, jaki rozszerzenie stosowania mechanizmu korekty rynku na instrumenty pochodne związane z innymi wirtualnymi punktami obrotu wywarłoby na wewnętrzne przepływy gazu i bezpieczeństwo dostaw;
 - d) wpływu, jaki rozszerzenie stosowania mechanizmu korekty rynku na instrumenty pochodne związane z innymi wirtualnymi punktami obrotu wywarłoby na stabilność rynków finansowych, z uwzględnieniem wpływu na ewentualne dodatkowe depozyty zabezpieczające.

Artykuł 10

Przegląd

Komisja może, w stosownych przypadkach, zaproponować zmianę niniejszego rozporządzenia w celu objęcia instrumentów pochodnych będących przedmiotem obrotu pozagiełdowego zakresem stosowania niniejszego rozporządzenia lub w celu dokonania przeglądu elementów uwzględnianych w cenie referencyjnej, szczególnie pod względem przypisania tym elementom różnej wagi, oraz w celu przeglądu warunków uruchomienia mechanizmu korekty rynku określonych w art. 4 ust. 1 lit. a) i b) oraz dynamicznego limitu cenowego. Przed przedłożeniem takiego wniosku Komisja konsultuje się z EBC, ESMA, ACER, ENTSO gazu i GKG, w stosownych przypadkach, z innymi odpowiednimi zainteresowanymi stronami.

Artykuł 11

Procedura komitetowa

1. Komisję wspiera komitet. Komitet ten jest komitetem w rozumieniu rozporządzenia (UE) nr 182/2011 z dnia 16 lutego 2011 r.
2. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 5 rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

Rozdział III

Przepisy końcowe

Artykuł 12

Wejście w życie

1. Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 lutego 2023 r. Niniejsze rozporządzenie stosuje się od tego samego dnia przez okres jednego roku.
2. Art. 4 stosuje się od dnia 15 lutego 2023 r.
3. Art. 8 ust. 2 stosuje się od dnia 1 stycznia 2023 r.
4. Niniejsze rozporządzenie nie ma zastosowania do:
 - a) kontraktów na instrumenty pochodne TTF zawartych przed dniem 1 lutego 2023 r.;
 - b) zakupu i sprzedaży instrumentów pochodnych TTF w celu kompensowania lub ograniczania pozycji wynikających z kontraktów na instrumenty pochodne TTF zawartych przed dniem 1 lutego 2023 r.;

- c) zakupu i sprzedaży instrumentów pochodnych TTF w ramach procedury dotyczącej zarządzania skutkami niewykonania zobowiązania stosowanej przez CCP, w tym transakcji pozagiełdowych zarejestrowanych przez rynek regulowany do celów rozliczania.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w ...

W imieniu Rady
Przewodniczący / Przewodnicząca
